

Муносибат

ЎЗБЕКИСТОНИ НАВ – МОДЕЛИ НАВИ СИЁСАТИ ХОРИҶӢ

Ба ҳеҷ кас пӯшида нест, ки дар солҳои охир вазъи геосиёсии ҷаҳон ба таври ҷиддӣ тағйир ёфта, таҳдидҳо ба соҳибхитории давлатӣ, амниятӣ иқтисодӣ ва суботи сиёсати хориҷии кишварҳо меафзояд.

Дар ҷунин шароити мураккаб ҷамъиёти видеоселекторӣ, ки таҳти раёсати Президент, бахшида ба фаъолияти Вазорати қорҳои хориҷӣ ва намоёндагҳои дипломатии кишвар дар хориҷ баргузори гардида, ба таври равшан оғози марҳилаи тамоман навро дар сиёсати хориҷии мамлакат нишон дод.

Хусусан, дар ҷамъиёти Сарвари давлат на танҳо дастовардҳои бадастомадари ҳолисона таҳлил намуд, балки ошкоро муайян кард, ки минбаъд сиёсати хориҷӣ бояд бар асоси қадом тамойилҳо, меъёрҳо ва натиҷаҳои мушаххас пеш бурда шавад.

Аз ҷумла, яке аз муҳимтарин андешаҳои аз ҷониби Президент катъиян таъкидшуда ин аст, ки меъёри ягонаи арзёбии фаъолияти дип-

ломатӣ — натиҷа мебошад. Ин як равиши қомилан нав буда, ба даст кашидан аз «дипломатияи кабинетӣ» ва ташаккули сиёсати хориҷии амалӣ равона шудааст, ки ғайриқоиқонии иқтисодӣ ва иҷтимоӣ меорад.

Имрӯз сафир на танҳо шахсе мебошад, ки муқоламаи сиёсӣ мебарад, балки намоёндаи давлатест, ки сармоя ва технология меорад, бозорҳои содиротиро мекушояд, қараёни сайёҳонро афзоиш медиҳад, барои муҳоҷирати қонунӣ меҳнатӣ шароити мусоид фароҳам месозад ва муҳимтар аз ҳама, ҳуқуқи манфиатҳои шаҳрвандони моро дар хориҷ ҳимоя мекунанд. Мустақам намунаи асосҳои қонунгузорӣ ва институтсионалии ин талаботҳо аз ҷумлаи вазифаҳои

муҳими назди парламент ба шумор меравад.

Рақамҳои дар ҷаласа зикршуда низ метавонанд ҳамчун намунаи равшани самаранокии дипломатияи иқтисодӣ арзёбӣ шаванд. Аз ҷумла, дар соли 2025 гардиши савдои хориҷӣ аз 80 миллиард доллар гузашта, ҳаҷми содирот ба 33,5 миллиард доллар расид ва ҳаҷми сармоягузориҳои хориҷӣ аз 43 миллиард доллар бештар гардидааст. Инҳо натиҷаҳои дақиқи сиёсати хориҷии боз, прагматик ва ташаббускор мебошанд.

Барои Палатаи қонунгузорӣ дар ин чо масъалаи асосӣ аз тақмили минбаъдаи қонунҳое иборат аст, ки ба ҳимояи сармоягузориҳо, дастгирии содиркунадагон, рушди логистика ва роҳравҳои савдо нигаронда шудаанд. Зеро, ҷунонки Президент алоҳида таъкид намуд, амниятӣ иқтисодӣ пойдевори асосии амниятӣ давлатӣ ба ҳисоб меравад.

Ғайр аз ин, минбаъд барои сафирон муайян шудани нишондиҳандаҳои КРП аз қабилӣ даромад аз содирот, қараёни сайёҳон, муҳоҷирати қонунӣ меҳнатӣ ва ҷалби сармоягузорӣ масъулият ва шаффофиятро дар низоми

сиёсати хориҷӣ боз ҳам бештар мекунанд. Дар ҳаҷми маврид зикр кардан бамаврид аст, ки Сарвари давлат дар ҷамъиёти ба масъалаи муҳоҷирати меҳнатӣ таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, ошкоро гуфт, ки фаъолияти сафирон дар ин самт дар баъзе кишварҳо қаноатбахш нест. Ҳол он ки фароҳам овардани қойҳои қори қонунӣ даромад яке аз роҳҳои самараноктарини баланд бардоштани сатҳи неқуҳволии аҳоли ба ҳисоб меравад.

Инчунин, барои то соли 2030 ба 20 миллион нафар расонидани шумораи сайёҳон зарур аст, ки фаъолияти сафротхонаҳо ба таври қулай таъдид карда шавад. Аз ин рӯ, қорӣ намунаи вазифаҳои мушавирон оид ба сайёҳӣ ва фарҳанг қарори дуруст ва саривақтӣ мебошад. Палатаи қонунгузорӣ бояд ба дастгирии ҳамаҷониби миёни бахши ҳусусӣ, минтақаҳо ва намоёндагҳои дипломатӣ тавассути муқоламаи байнипарлумонӣ дар ин самт диққати махсус диҳад.

Ташаббуси Президент оид ба навсозии Консепсияи фаъолияти сиёсати хориҷӣ низ посухи муносиб ба тағйироти шадиди ҷаҳонӣ махсус мебад. Дар консепсияи нав

ба инъикоси манфиатҳои миллий дар доираи як низоми ягона дар самтҳои дипломатияи иқтисодӣ, амният, сармоягузорӣ, содирот, нақлиёт ва логистика, инчунин масъалаҳои обу иқлим таваҷҷуҳи махсус зоҳир мегардад. Аъзои парламент бояд тавассути баррасии ин консепсия ва назорат аз болои татбиқи он саҳм гузоранд, то сиёсати хориҷӣ воқеан ба манфиати мардум хизмат намояд.

Дар маҷмӯъ, ҳамчун вакили Палатаи қонунгузорӣ мо омодаем сиёсати хориҷиро дар ҳамаҷониби қонунгузорӣ, назорати парламентӣ ва манфиатҳои ҷомеа дастгирӣ намоем, инчунин ба таъмини самаранокии фаъолияти сафирон ва вазоратҳои саҳми худро гузорем. Зеро сиёсати хориҷии қавӣ, ҷомеаи устувор ва зиндагии шоиста мебошад.

Гулнораҳон
АБДУВОҲИДОВА,
узви Қумитаи меҳнат,
тандурустӣ ва
масъалаҳои иҷтимоии
Палатаи қонунгузории
Олий Маҷлис.
ЎзА.

Сенат хабар медиҳад

Аъзои Парламенти ҷавонони назди Сенати Олий Маҷлис бо намоёндагони Созмони ҷавонони «Junge Union NRW», ки дар замини Федералии Рейн-Вестфалияи Шимолии Ҷумҳурии Федеративии Олмон фаъолият мекунанд, дар формати онлайн мулоқот анҷом доданд.

МУЛОҚОТИ ОНЛАЙН БО НАМОЁНДАГОНИ СОЗМОНИ ҶАВОНОНИ ОЛМОН

Дар қараёни суҳбат масъалаҳои рушди ҳамаҷониби демократӣ, таълими шаҳрвандӣ, равандро рақамсозӣ, энергетикаи «сбз», рушди устувори шаҳрҳо, инчунин ҳамаҷониби байналмилалӣ ҷавонон мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Инчунин, дар идома таъкид гардида, ки созишнома оид ба ҳамаҷониби, ки миёни Парламенти ҷавонон ва Созмони ҷавонони «Junge Union NRW» ба имзо расидааст, ба роҳандозии ҳамаҷониби дучониба дар заминаи институтсионалӣ, густариши иштироки ҷавонон дар равандро сиёсӣ ва ҷамъиятӣ, инчунин қорӣ намунаи механизмҳои муносири идоракунӣ демократӣ равона гардидааст.

Дар доираи созишнома ҳамаҷониби ҷиҳати таъдиди таҷриба, татбиқи ташаббус ва лоиҳаҳои муштарак, рушди институтсионалӣ парламентҳои ҷавонон, тавсеаи иштироки ҷамъиятӣ ва ташаккули механизмҳои ҳисобдорӣ пешбинӣ шудааст.

Илова бар ин, истифодаи платформаҳои рақамӣ ва технологияҳои демократӣ дар соҳаи сиёсати ҷавонон, тақмили тренинг ва семинарҳои муштарак бо «Junge Union NRW», бозомӯзии таҷрибаҳои пешқадам дар самти соҳибхитории рақамӣ ва ислоҳоти идоракунӣ давлатӣ ҳамчун самтҳои муҳими ҳамаҷониби муайян гардидаанд.

Дар аҷониби мулоқот қонибҳо бо мақсади таъмини иҷрои созишнома бобати таҳияи «харитаи роҳ»-и муштарак ба мувофиқа расидаанд.

ИШТИРОКИ ФАЪОЛИ СЕНАТОРОН ДАР РАВАНДИ БАҶӢХАТТИРӢ

15 январ дар мамлакат марҳилаи аввали раванди баҶӢхаттирии аҳоли ва соҳаи кишоварзӣ расман оғоз гардида. Дар ин қорабинии муҳими қорӣ аҳамияти давлатӣ сенаторон низ фаъолона иштирок мекунанд.

Аз ҷумла, сенаторон тавассути сомонаи расмӣ census.stat.uz бо истифода аз низоми ягонаи идентификацияси OneID ба таври онлайн аз рӯйхат мегузаранд. Бешубҳа, фаъолнокии намоёндагони халқ барои мақомоти давлатӣ ва ҷамъиятӣ намунаи ибрат буда, шаҳрвандонро ба иштироки фаъол дар ин маърақа ташвиқ мекунанд.

Бояд гуфт, ки дар доираи марҳилаи аввал аз 15 то 31 январ ба шаҳрвандон имконият фароҳам оварда шудааст, то тавассути Интернет маълумот дар бораи худ ва аъзои оилаи худро мустакхилона ворид намоёнд. Раванди баҶӢхаттирии онлайн на танҳо дар дохили кишвар, балки барои ҷамъатанони мо, ки муваққатан дар хориҷ қарор доранд,

низи шароити мусоид фароҳам меорад. Сенаторон таъкид менамоянд, ки баҶӢхаттирии аҳоли дар банақшагирии рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар барои 10–20 соли оянда аҳамияти қалон дорад ва ҳамаи шаҳрвандонро ба иштироки фаъол дар ин раванд даъват мекунанд. Зеро пойгоҳи ягонаи маълумот, ки аз рӯйи таркиби синнусолии аҳоли, сатҳи таҳсилот, шугӯ, равандро муҳоҷират ва манбаъҳои даромад ташаккул меёбад, барои пешбурди самаранокии сиёсати давлатӣ ҷун заминаи устувор хизмат хоҳад кард.

Хизмати матбуоти Сенати
Олий Маҷлис.

Муносибат

САЛОМАТИИ АҲОӢ КАФИЛИ ФАРОВОНИИ ҶОМЕА АСТ

Солҳои охир дар Ўзбекистони Нав ислоҳоти васеъмиқёсе, ки амалӣ мегардад, марҳилаи тамоман нави рушдро дар ҳаёти давлат ва ҷомеа оғоз бахшидаанд. Ин ислоҳот, ки бар арзишҳои қадру қимати инсон, адолат, ошкорой ва ҷавобгарӣ асос ёфтаанд, бо ҳадафу вазифаҳои дақиқи ба рушди устувори кишвар равонашуда пайваста идора мекунанд.

Стратегияи «Ўзбекистон – 2030», ки соли 2023 қабул гардида, самтҳои асосии рушди кишварро муайян кард. Дар доираи ин ҳуҷҷати барномавӣ дар давраи гузашта дар тамоми соҳаҳои қорҳои фарогир анҷом дода шуданд.

Аз ҷумла, ҳаҷми маблағҳо, ки аз бӯҷети давлатӣ ба соҳаи тандурустӣ равона мегардад, зиёд карда шуд, пойгоҳи моддӣ ва техникаӣ ва иқтисодии қадри муассасаҳои тандурустӣ бештар гардида. Хидматрасониҳои тиббӣ ба аҳоли боз ҳам наздиктар шуда, пешниҳоди хизматҳои босифати тиббӣ то сатҳи маҳалла таъмин мегардад. Дар натиҷа, шароити зиндагии аҳолии кишвар бештар шуда, нишондиҳандаи миёнаи умр аз 73,8 сол то 75,1 сол афзуд. Ҳамаи ин самараро ислоҳотест, ки дар доираи Стратегияи «Ўзбекистон – 2030» амалӣ мегардад.

Албатта, дар бораи натиҷаҳои бузург, ки дар муддати кӯтоҳ ба даст омадаанд, метавон мисолҳои зиёд овард. Аммо давраи имрӯза бозбинӣ намунаи

Стратегияи «Ўзбекистон – 2030»-ро тақозо менамояд. Бо ин мақсад, лоиҳаи тақимлёфтаи стратегия таҳия гардида, ба муҳокимаи васеи ҷомеа пешниҳод шудааст ва бо назардошти андеша ва пешниҳодҳои аҳоли тақимлёфта меёбад.

Дар стратегияи навшуда, дар баробари дигар соҳаҳо, ба рушди низоми тандурустӣ низ таваҷҷуҳи махсус зоҳир мегардад. Аз ҷумла, мақсад гузошта шудааст, ки то соли 2030 давомнокии миёнаи умр ба 78 сол расонада шавад, ки ин қорҳои амалиест барои бештар намунаи ҳаёт ва саломатии аҳолии кишвар.

Дар ин ҳуҷҷати барномавӣ ба саломатии қудокан низ аҳамияти махсус дода мешавад. Яъне, барои таъминоти барвақти бемориҳои ирсӣ фарогирӣ скринингҳо васеъ мегардад. Ин қорҳои ба тарбияи насли оянда ҳамчун насли ҳамаҷониба солим ва қомил мусоидат мекунанд.

Дар стратегияи инчунин баланд бардоштани самаранокии пешгирӣ ва табобати бемориҳои ирсӣ дар байни қудокан, инчунин то 7 дараҷа қорҳои додани сатҳи таваллуд навзодон бо нуқсонҳои

модарзодии барои ҳаёт хатарнок мақсад гузошта шудааст. Дар сурати татбиқи маҷмӯи ин қорҳои, пешгирии бемориҳои ирсӣ дар байни қудокан таъмин гардида, самаранокии табобат меафзоёяд.

Ҳамчунин, ошкорсозии барвақти бемориҳои саратон ва қорҳои додани сатҳи фавт, инчунин таъмин намунаи фарогирӣ 100-фоизаи табобат барои ҳамаи бемороне, ки дар онҳо омосҳои хатарнок муайян шудаанд, пешбинӣ мегардад. Ҳамаи ин ба ҳифзи саломатии аҳоли ва баланд бардоштани қаноатмандии мардум аз низоми тандурустӣ хизмат мекунанд.

Бо назардошти ин, ҳамаи мо бояд дар муҳокимаи Стратегияи «Ўзбекистон – 2030», ки на ҳоҳад шуд, фаъолона иштирок намуна, пешниҳодҳои худро ироа намоём. Зеро ин ҳуҷҷати барномавӣ барои рушди минбаъдаи кишвар ва таъмини фаровонии мардуми он заминаи мустакхам фароҳам меорад.

Севара УБАЙДУЛЛОЕВА,
депутати Палатаи
қонунгузории
Олий Маҷлис.

Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият

ШУКУФОНИИ КИШВАР АЗ МАҲАЛЛА ОҒОЗ МЕЁБАД

Дар шароити ҷаҳони муосир, ки тағйироти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ босуръат қараён мегардад, нақшаи маҳалла ҳамчун пояи устувори ҷомеа боз ҳам муҳимтар мегардад. Ёлон гардидаи «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» на танҳо иқдоми рамзӣ, балки барномаи амалиест, ки ба тақмили ҳамаҷониби, беҳбудии шароити зиндагӣ ва баланд бардоштани масъулияти шаҳрвандон равона шудааст.

Маҳалла дар фарҳанги миллий на танҳо як воҳиди маъмурий, балки мактаби тарбия, ҳамдигарфаҳмӣ ва ҳамҷониби иҷтимоӣ ба шумор меравад. Дар маҳалла инсон арзишҳои ахлоқӣ, эҳтиром ба қалонсолон, ғамхорӣ ба қудокан ва масъулиятшиносиро меомӯзад. Рушди маҳалла маънои фароҳам овардани муҳити солимои дорад, ки дар он бехатарии ҳар як сокин таъмин мегардад, онҳоро мешунаванд ва қадр мекунанд. Пешрафти ҷамъият мафҳуми фароҳам аст, он шароити муносиби зист, дастрасӣ ба маорифи тандурустӣ, муҳити тоза, имкониятҳои шугӯ ва фазои фарҳангиро дар бар мегирад. Вақте ки ин унсурҳо дар сатҳи маҳалла мустакхам мешаванд, ҷомеа дар маҷмӯъ рушд мекунанд. Аз ин рӯ, сармоягузорӣ ба инфраструктураи маҳалла – роҳ, равшанӣ, майдончаҳои варзишӣ ва фарҳангӣ сармоягузорӣ ба ояндаи миллат аст.

Яке аз омилҳои асосии рушди маҳалла иштироки фаъоли сокинон мебошад. Тақмили шўроҳои маҳаллӣ, баргузориҳои вохўроҳо, ҳашарҳои ободони ва иқдоми ихтиёрий ҳисси масъулият ва

ҳамаҷониби тақвият мебахшанд. Вақте шаҳрвандон дар қабули қарорҳои саҳм мегиранд, эътиҳод афзоиш меёбад ва мушкilot бо роҳи ҳамдигарфаҳмӣ ҳал мешаванд.

Нақшаи ҷавонон ва занон низ дар ҷомеа арзанда аст. Ҷавонон неруи пешбарандаи ҷамъиятанд. Ҷалби онҳо ба лоиҳаҳои иҷтимоӣ, варзишӣ ва фарҳангӣ на танҳо истеъдоддорро рушд медиҳад, балки аз хатарҳои иҷтимоӣ низ ҳифз мекунанд. Занон бошад, бо ташаббусҳои худ дар соҳаҳои тарбия, фарҳанг ва соҳибқорӣ метавонанд ба неқуҳволии маҳалла таъсири амик расонанд. Дастгирии ташаббусҳои ҷавонон ва занон омилҳои муҳими рушди устувор аст. Рушди маҳалла танҳо бо талоши сокинон маҳдуд намешавад. Ҳамаҷониби самаранокии мақомоти давлатӣ, ташкilotҳои ҷамъиятӣ ва бахши ҳусусӣ имконият медиҳад, ки барномаҳо босамар татбиқ шаванд. Дастгирии лоиҳаҳои хурди иҷтимоӣ, омўзишҳои касбӣ ва ташаббусҳои экологӣ метавонанд сатҳи зиндагиро ба таври назаррас бештар созад.

Имрӯз дар кишвари мо ислоҳоти васеъмиқёсе барои

қорҳои додани сатҳи қамби-зоатӣ ва бештар қардани сифати зиндагии аҳоли амалӣ карда мешаванд. Бо қорҳои додани сатҳи қамби-зоатӣ дар маҳаллаҳо, ҳавасмандгардонии соҳибқорӣ ва таъмини шугӯи шаҳрвандон баробарии иҷтимоӣ ва рушди устувор дар ҷомеа қафолат дода мешавад.

Маҳалла на ҳамчун як минтақаи хурди ҳудудӣ, балки ҳамчун пайванди иҷтимоӣ, ки бо тарзи умумии зиндагӣ, арзиш, анъана ва расму оинҳо ба ҳам пайванданд, мактаби ҳаёте, ки мактаби ҳамаҷониби талқин мекунанд, вучуд дошт. Дуои пи-ронсолон, тарбияи ҷавонон, фарҳанги шафқат, оштии ва ҳамаҷониби – ҳамаи ин дар муҳити маҳалла асрҳо боз ташаккул ёфтааст. Дар марҳилаҳои ғуноғуни таърих, вазифаҳои маҳалла низ вобаста ба тағйирёбии замон ва низоми тағйир ёфтаанд. Дар ҷое, ки маҳалла қавӣ аст, ҷомеа устувор, шаъну шарафи инсон

баланд аст, – меғўяд раиси маҳаллаи «Маҷнунтол»-и ноҳияи Қосонсойи вилояти Намангон Юсуфҷон Якубов.

Дар 560 хонаводаи маҳалла беш аз 3200 нафар сокинон истиқомат карда, 19 субъекти соҳибқорӣ мавҷуд. Муҳарриқи асосии рушди маҳалла хидматрасонии маҷмӯи мебошад. Дар ин самт шумораи шаҳрвандоне, ки аз имкониятҳои мавҷуда оқилона истифода бурда, тижорати худро оғоз кардаанд, рӯ ба афзоиш аст. Яке аз онҳо Оди-ллои Исматуллоев мебошад. Ҳоло ин соҳибқор ба истеҳсоли либосворӣ оғоз кардааст. Қорҳои дар асоси фармоишҳои барои бозори дохилӣ ва хориҷӣ маҳсулот истеҳсол мекунанд ва беш аз 50 нафарро бо қойи қори доимӣ таъмин кардааст. Имрӯз заноне, ки аз ин чо даромад ба даст меоранд, ба неқуҳвор-ли оила саҳм мегузаранд. Онҳо аз ин имконият хурсанданд.

Паёми наватбрии Президенти ба Олий Маҷлис ва мардуми Ўзбекистон ҳамчун як ҳуҷҷати муҳими сиёсӣ ва ҳуқуқӣ мебошад, ки самтҳои стратегияи рушди давлат ва ҷомеаро муайян мекунанд. Дар Муҷри-атнома ба таври вохўз гуфта мешавад, ки тамоми ислоҳот ба манфиатҳои инсон, муқолама бо мардум, тамоюлҳои ошкорой ва масъулиятшиносӣ асос ёфтаанд ва муҳимтар аз ҳама, сиёсати давлатӣ бояд ба натиҷаҳои амалӣ дар сатҳи маҳаллӣ, тавассути робитаи наздиктарин бо аҳоли сурат бигирад. Ҷуно-не ки Сарвари кишвар таъкид кардааст: «Новобаста аз он, ки дар тўли таърих бо чӣ озмоишҳои душвор рӯ ба рӯ шавем, мо пеш аз ҳама аз ваҳдат қувват мегирефтем.

(Давомаш
дар саҳ.2).

ШУКУФОНИ КИШВАР АЗ МАҲАЛЛА ОГОЗ МЕЁБАД

(Аввалаш дар сах.1).

Дар замонҳои душвор мардуми мо душворихоро китф ба китфи ҳамдигар гузошта, паси сар карданд. Оила ба оила, ҳамсоя ба ҳамсоя кумак кард. Мо бояд ҳамеша ба ин арзиши беназири худ содиқ бимонем ва насли ҷавонро дар ин руҳия тарбия кунем. Имрӯз дар ҷомеаи мо доштани ақида ва назарҳои гуногун табиӣ ва ин талаботи ягонаи демократия аст. Аммо новобаста аз миллат, забон ва дин, як ғояи бузурге вуҷуд дорад, ки беш аз 38 миллион мардуми моро муттаҳид мекунад. Ба ин манфиатҳои Ватан, манфиатҳои мардуми мост. Нақш ва таъсири низоми маҳалла дар расидан ба чунин ҳадафи бузург беандоза аст. Зеро агар маҳалла осоишта бошад, ҷомеа низ орому хотирчамъ хоҳад буд. Агар маҳалла рушд кунад, тамоми кишвари мо шукуфон хоҳад шуд».

Аз ин лиҳоз, таъини соли 2026 ҳамчун «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» шиори рамзӣ нест, балки равиши барномавӣ аст, ки нуқтани истиноди иҷтимоии ислохотро ба таври возеҳ муайян мекунад.

Моҳияти ин ғоя содда, вале хеле муҳим аст, ниёзо, дардҳо ва мушкилоти шаҳрвандон аввал дар сатҳи маҳалла эҳсос мешаванд. Аз ин ру, идоракунии одилона ва муассир бояд аз ҳамин ҷо – аз маҳалла – нуқтани наздиктарин ба ҳаёти ҳаррӯзаи одамон оғоз шавад. Имрӯз маҳалла на танҳо як минтақаи маъмурий аст, он ба як таъсияҳои табиӣи ҷомеаи шаҳрвандӣ, муҳите табиӣи меёбад, ки дар он назорати ҷамъиятӣ ва фарҳангии ҳамбастагӣ барқарор мешавад.

– Тағйироти, ки солҳои

оҳир дар низоми маҳалла амалӣ шудаанд, барои ба таври системавӣ роҳандозии «кор бо аҳоли» хидмат мекунад, – афзуд фаёли маҳалла Марҳамат Қарабоева. – Аз ҷумла, дар натиҷаи ворид шудани тағйироти кулӣ дар низоми «хафтгонаи маҳалла» беш аз 100 намуни хидматрасонӣ, аз қабили қарз, субсид, ҷабронпулӣ ва кумаки молиявӣ барои ҳалли мушкилоти аҳоли дар маҳал мустақиман ба сатҳи маҳалла интиқол дода шудаанд, ки ин имконияти расонидани кумаки мақсаднокро ба миллионҳо шаҳрвандон васеъ кардааст. Ин равиш на танҳо бо тақвияти ҳифзи иҷтимоӣ, балки инчунин барои афзоиши даромади аҳоли тавассути хавасмандгардонии шугъл ва соҳибкорӣ равона шудааст. Зеро муҳимтарин чиз барои шаҳрванд «система» нест, балки натиҷа аст: кор, манбаи даромад, ҳалли мушкилот ва муносибати одилона.

Аз ҷумла, ташаббусҳои, ки ба воғузори захира ва қаволатҳо ба маҳалла дар бектар кардани неқўаҳолии аҳоли

равона шудаанд, ба марҳилаи сифатан нав ворид мешаванд. Дар доираи «Бучаи ташаббускор», агар сокинони маҳалла бо ташаббуси худ лоиҳаи муҳим, аз қабили роҳ, об, мактаб ва боғчаҳои кӯдаконоро пеш баранд, васеъ кардани механизмҳои ғушунидани қисме аз хароҷот аз ҷониби давлат ба роҳ монда шудааст.

– Тавре ки дар Паёми Сарвари давлат ғуфта шудааст, шукуфони кишвар, пеш аз ҳама, аз маҳалла оғоз мешавад, – иброс дошт Ю. Якубов. – Маҳз бо дидани шароити роҳҳо, об, барқ ва нақлиёт, боғча, мактаб ва клиникаҳои оилавӣ одамон ихлоҳоти моро арзёбӣ мекунад. Аз ин ру, рушди низоми маҳалла самти афзалиятноки сиёсати давлатӣ мебошад. Айни замон дар маҳаллаи мо низ масъалаҳои марбут ба роҳ, об ва барқ алоҳида ҳал карда мешаванд. Дар ин раванд соҳибкорони мо ҳамчун нури ҳалкунанда дар сафи пеш қарор доранд, ки иншооти саноатӣ ва хидматрасониро ташкил медиҳанд,

чойҳои кори доимӣ эҷод мекунад.

Масъалаи васеъ кардани имкониятҳои молиявӣи маҳалла низ мувофиқи мантиқи умумии Паём тафсир карда мешавад. Аз ҷумла сиёсати дастгирии соҳибкорӣ ва бетағйир ғузоштани меъёрҳои асосии андоз дар соли 2026. Дар айни замон ташаббуси ҷудо кардани 10 триллион сӯм барои лоиҳаҳои инфрасохтори соҳибкорӣ, 140 триллион сӯм барои рушди тиҷорати хурду миёна захираҳо пешбинӣ шудааст. Аз ин маблағ 43 триллион сӯм барои дастгирии соҳибкории занон ва ҷавонон равона карда мешавад, ки ба афзоиши устувории молиявӣи маҳалла хидмат хоҳад кард.

Инчунин ташаббуси ҷудо кардани 8,5 триллион сӯм барои маҳаллаҳо бо ҳисоби захираҳои иловагӣи нишон медиҳад, ки маҳалла ҳоло ба як воситаи воқеии иқтисодӣ барои таъмини неқўаҳолии табиӣи меёбад. Маҳаллаҳои фаёлтарин аз ҷониби давлат дастгирӣ шуда, низоми нав ва муҳим ҷорӣ карда ме-

шавад. Дар саросари мамлакат рейтингӣ «Беҳтарин маҳаллаи андозсупоранда» роҳандозӣ мешавад, ки имкониятҳои иловагиро барои афзоиши фаёлияти иқтисодии маҳаллӣ ва боз ҳам бектар кардани маҳалло фароҳам меорад. Тибқи тартиби нав 100 маҳаллаи беҳтарин, ки дар ин рейтинг натиҷаҳои баландтаринро ба даст овардаанд, солана аз бучаи давлатӣ 2 миллиард сӯм кумаки моли мегиранд. Ин маблағ дар асоси фаёлияти иқтисодӣ ва риояи қонунгузории маҳалла тақсим карда мешавад. Истифодаи маблағи ҷудошуда бо қарори шӯрои маҷлиси шаҳрвандон муайян карда мешавад. Ба таври мушаххас, ин маблағ барои таъмири роҳҳои дохилӣ, бектар кардани таъминоти барқ, навозозии системаи равшанӣ, барқарорсозии шабакаҳои коммуналӣ ва рушди ҳамачонибаи инфрасохтори маҳалла истифода мешавад. Ин ташаббус рақобати солиро байни маҳаллаҳо тақвият медиҳад ва дар баробари бектар кардани риояи қонунҳои андоз, ба бектар шудани шароити зиндагии сокинон мусоидат мекунад.

Дар ҳулоса ҳаминро қайд кардан лозим аст, ки эълон шудани соли 2026 ҳамчун «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» – давлатест ба амал, ҳамкорӣ ва масъулиятшиносии. Рушди маҳалла аз ҳар яки мо оғоз меёбад – аз муносибати неқ ба ҳамсоя, аз саҳмгузори дар ободонӣ ва аз эҳсоси шаҳрвандӣ. Танҳо дар сурати ҳамбастагӣ ва талоши муштарак мо метавонем ҷомеаи солим, обод ва шукуфон бунёд намоем.

Мағфират
МАМАҚОНОВА,
хабарнигори
«Овози тоҷик».

Рӯзи ҶИМОЯТГАРОНИ ВАТАН ҶАШН ГИРИФТА ШУД

34-солагии таъсисёбии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Ўзбекистон ва Рӯзи Ҷимоятгарони Ватан дар вилояти Сурхондарё бо рӯҳияи баланд ва шуқӯху шахомати хос таҷлил гардид.

Тадбирҳои идона аз Майдони хотира дар шаҳри Тирмиз оғоз ёфтанд. Дар он намоёндоғони ҳокимияти вилоят, мақомоти давлатӣ ва ҷамъиятӣ, афсарон ва сержантҳо, хидматчиёни ҳарбӣ, собиқадорони Қувваҳои Мусаллаҳ ва намоёндоғони васеи ҷомеа иштирок намуданд. Зери садои оркестри ҳарбӣ ба пояи ҳайкали «Модари мотамзада» гулчанбарҳо гузошта шуда, хотираи фарзандони Ватан, ки дар роҳи сулҳу оромии кишвар ва осоиштагии мардум ҷон нисор кардаанд, гиромӣ дошта шуд.

Сипас, дар маҷмааи «Қасри санъат»-и шаҳри Тирмиз маҷлиси тантанавӣ баргузор гардид. Дар он ҳокими вилояти Сурхондарё, роҳбари сектори ҳарбию маъмурий Улугбек Қосимов иштирок намуда, ҳозириро бо муносибати 34-со-

лагии Қувваҳои Мусаллаҳ ва Рӯзи Ҷимоятгарони Ватан самимона табрик гуфт. Дар ҷараёни ҷорабинӣ гурӯҳи қорمانдоне, ки дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо садоқат хидмат кардаанд, бо ифтихорнома ва тухфаҳои хотиравии ҳокими вилоят қадрдонӣ шуданд. Ҳамчунин, ба ҳокими вилоят аз ҷониби фармондеҳи Гвардияи миллии нишони сарисинагии дараҷаи I «Барои хидмати намунавӣ» супорида шуд.

Дар фарҷоми ҷашн барномаҳои консертии оркестр ва ансамблҳои Қувваҳои Мусаллаҳ ва ҳунармандони Раёсати фарҳанги вилоят хотири посбонони Ватанро болида сохт.

Сурайё НОРМАНӢ.

Вилояти СУРХОНДАРӢ.

МЕВАИ УМР

Меғўянд, ки фарзанд меваи умри инсон аст, инъоми Худовандист!

Ў гўё дирўзака қудак буду дили бегаши кўдакона дошт, ба олами атрофу акноф бо ҷашми ҳайрат менигарист. Бо мурури вақт калону раҳравон гашт ва ба хидмати халқу Ватан камарбаста шуд.

Ба бародараш Парвиз ҳавас намуда, Пайрав ҳам ба аскарӣ рафт. Савгандёкунӣ маросими тантананокест. Ба назарам Тошқанд ҳамон рўз баъди борони баҳорӣ зеботар шуда буд. Намои идона дошт. Падару модарон аз ҳар сў бо гулу гулдастаҳо дар даст ба қисми ҳарбӣ меомаданду писар ё набераи худро ба муносибати дар хидмати халқу Ватан савганд ёд карданах табрику таҳният ме-намуданд. Марде ба минбар баромада, ба ҳукумати ҷумҳурӣ аз номи падару модарон арзи сипос намуд. Ў бо ифтихор изҳор дошт, ки инак фарзанди дувумаш дар ҳамин қисми ҳарбӣ хидмат мекунад.

Ман ҳам дар дил: «шукр фарзанди ду-юми ман низ дар ин ҷо хидмат мекунад» меғуфтам.

– Хидмат душвор нест? – оҳиста пурсидам аз Пайрав.

– Не, дар ибтидо андак мушқил буд, ҳоло ба ҳамааш одат кардам. Машқҳои ҷисмоние, ки дар ҳона ҳар пағоҳу беғоҳ мекардам, нафъ расониданд.

Як шабонарўз истироҳат доданд ба аскарбачагон баъди савгандёкунӣ. Қарор кардем ба ҳона равем, ақау додар ва апаву хоҳаронашро бубинад. Фардош боз ҳамроҳ дар соати муайянушуда дар қисми ҳарбӣ ҳозир шудем. Масъулият ва қарзи ҷавонмардиру амиқ эҳсос мекард Пайрав. Ин аз рафтору гуфтораш баръало эҳсос мекардид. Дар хидмат барои халқу Ватан ҳамеша омода бош бо сари баланд ба оғўи оила баргард.

Анорбой НАЗАРОВ.

Вилояти ЧИЗЗАХ.

Лоиҳаи «Макони сабз» – дар амал

БЕШАЗОР – «ШУШИ» КИШВАР

Бинобар маълумоти омор бешазор тақрибан 30 фоизи хушкӣи кураи Заминро фаро гирифтаанд ва гайр аз Антарктида дар тамоми қитъаҳои олам мавҷуданд. Онҳо дар як шабонарӯз 150 миллиард тонна карбонати ангидридро фурӯ бурда, 120 миллиард тонна ҳавои тоза ихроҷ мекунанд, ки он тақрибан барои нафасгирии 170 миллиард одам қифоят мекунад. Агар ба тарзи дигар гўем, як гектар бешазор дар як шабонарӯз 180-220 килограмм оксиген истехсол менамояд. Дар асоси маълумоти ЮНЕСКО аҳолии беш аз 7 миллиардинаи дунё ҳавои тозаи барои беш аз 50 миллиард мардум басандаро истифода мебаранд, ки қисми асосии онҳо аз сабаби қаробии иқлим, яъне ихроҷи дудҳои завод захролуд мешаванд. Таассуфовар аст, ки пойтахти кишвари мо – Тошқанд низ чун яке аз шаҳрҳои ҳавояш ифлос ба қайд гирифта шудааст.

Солҳои охир бо сиёсати дурандешонаи сарвари давлат барои ривочу равнақ додани минтақаҳои сабз ва бунёди боғу бӯстонҳои корҳои ибратбахш лоиқи таҳсин амалӣ мешаванд. Далели раднопазирӣ ин ба ҳаёт табтиқ намудани лоиҳаи «Макони сабз» аст. Бояд таъкид намуд, ки хоҷагҳои ҷангал бобати рушди иқтисодиёт ва эътидоди ҳолати экологӣ нақши муҳим мебозанд.

Ҳоло дар вилояти Самарқанд шаш хоҷагии ҷангал амал мекунад. Вазифаи асосии онҳо ниҳолшинонӣ, зиёф кардани майдонҳои боғ ва бешазор, нигоҳ доштани эътидоди минтақаҳои аҳолинишин, киштзор ва дигар ҳудудҳо аз туюнои шамол, бештар кардани парвариши руста-

ниҳои шифобахш, ниҳоли дарахтони мевадиханда ва сояфакану манзаравӣ иборат мебошанд.

Ҳудуди хоҷагҳои ҷангали вилояти Самарқанд беш аз 65 ҳазор гектарро ташкил мекунад, 47 ҳазор гектари онҳо дар ноҳияҳои қўхсор буда, дар талу тепла муташаккилона ниҳолҳои дарахтони pista, бодом, чормағз нишонда шудаанд, ки бо парвариши онҳо шахсонӣ масъул машғул мешаванд.

Танҳо соли равон дар 686 гектар майдон ниҳолҳои гуногуни дарахтони мевадех ва манзаравӣ сабз карда шуд. Боз 90 гектар барои бунёди бешазор омода гардид. Баҳорон дар онҳо шинондани ниҳолҳо пешбинӣ шудааст.

Алимардон ХУДОЙКУЛОВ,
котиби матбуоти Садорати
хоҷагии ҷангали
вилояти Самарқанд.

Дар ҳудуди маҳаллаи «Тадбиркор»-и ноҳияи Давлатободи шаҳри Намангон шаҳраки нави ҳарбӣ бунёд гардида, бинои бисёршўнаи истиқоматии он бо тантана ба истифода супорида шуд. Ба ҳамин муносибат ҷорабини идона баргузор гардида, дар он роҳбарони мақомоти давлатӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, пириони рўзгордида, намоёндоғони ҷомеа ва воситаҳои ахбори омма иштирок намуданд.

Воқеан, манзилҳои мусосири иборат аз 96 хонада намунаи равшани тавачҷуҳ ва ғамхори доимӣ ҷиҳати фароҳам овардани шароити муносиб барои хизматчиёни ҳарбӣ ва оилаҳои онҳо, инчунин дастгирии иҷтимоӣ ба ҳисоб

мераванд. Ин бинои 16-шўна аз 64 манзили дўхурагӣ ва 32 манзили сеҳурагӣи бароҳат иборат буда, ҳамаи қонадонҳо бо деҳо-

наҳои алоҳидаи гармидиҳӣ таъмин шудаанд. Бино дорои ду лифт, таваққуфҳои нақлиёт ва майдончаи бозии кўдакон мебошад, ки инф-

расохтори мусосирро ташкил медиҳанд.

Суратгир:
Х. МАМАДАЛИЕВ (ЎзА).

«БОҒИ ҶАВОНОН»

ба истифода дода шуд

Дар ноҳияи Давлатобод боз як иншооти муҳими иҷтимоӣ – «Боғи ҷавонон» ба истифода дода шуд.

Маскани бофароғати дар маҳаллаи Порлоқ сохташуда нафақат ба ҷавонони маҳаллӣ, балки ба аҳоли ва меҳмонони вилоят низ хизмат мекунад.

Дар кушодашавии маскан ҳокими вилоят, узви Сенати Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкатҷон Абдураззоқов, нуриёнён, вакилони қорхонаву ташкилотҳо ва ҷавонони фаёол иштирок намуданд.

Ҳокими вилоят дар суҳани худ таъкид намуд, ки чунин лоиҳаҳо самараро амалии ислохоте мебошад, ки барои рушди мамлакатамон ва неқўаҳолии аҳоли амалӣ карда мешавад. Таъкид намуд, ки ин қорҳо марҳилаи аввали лоиҳа мебошанд ва дар оянда ба нақша гирифта шудааст, ки боғро пураа аз нав сохта, инфрасохтори иловагии фароғатӣ ва вар-

зишӣ таъсис дода мешавад ва намуҳҳои хизматрасонӣ васеъ карда мешавад.

Барои амалигардонии лоиҳа аз бучаи давлат 7,8 миллиард сўм маблағ ҷудо карда шуд ва дар ин ҷо қорҳои сохтмонӣ ва ободонӣ анҷом дода шуданд. Аз ҷумла, шабакаи барқ пураа нав карда шуд. Систе-

маи обёрӣ аз нав сохта, ҳудуди маскан ободу кабудизор карда шуд. Аз ҳама муҳимтаринаш дар натиҷаи амалӣ гаштани ин лоиҳа 75 ҷойи нави қорӣ ташкил карда шуд ва беш аз 35 нафар соҳибқор имкони оғози фаёлияти худро пайдо кард. Ин як

қадами муҳим дар самти таъмини шугъл ва дастгирии соҳибқорӣ буд.

«Боғи ҷавонон» барои ҳама боз аст ва ҳамчун як маскани истироҳатӣ қулай ва бекатар натаҳон барои ҷавонон, балки барои оилаҳо, қуҳансолон ва кўдакон низ хизмат мекунад.

– Дар давраи бачагиам ҳамроҳи падару модарам ба ин маскан меомадем, – меғўяд яке аз иштирокчиҳои ҷорабинӣ Ҳилола Бойматов. – Шароит ин хел нағз набуд. Дар ҳар гўшаи боғ як-ду тамаддиҳонаи хурду барои бачагон майдончаи бозӣ буду халос. Имрўз манзара тамоман дигар

шудааст. Якчанд атраксии онҳо, барои дам гирифтани хурду қалон имкониятҳо хеле бисёр. Боғ ба номи худ мосу хос – боғи фароғатӣ ва варзӣшӣ шудааст.

Дар охири ҷорабинӣ бинокорон, мутахассисон, масъулони ташкилотҳои соҳаҳо ва шаҳрвандони фаёоле, ки барои татбиқи лоиҳа заҳмат кашиданд, рағбатонида шуданд.

Шоҳида ДАМИНОВА,
хабарнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти Намангон.

Суратгир:
Х. МАМАДАЛИЕВ
(ЎзА).

Дар нигористон

ҚАЛБҲОИ ПУР АЗ ЗЕБОЙ

Дар намоишгоҳи Қорвонсаройи байнаҳмилиали фарҳангии Иқу Хироямаи Академияи бадеии Ўзбекистон намоишгоҳи шахсии як гурӯҳи рассомони ҷавон Адиба Равшанова, Дилёра Мирбобоева, Гулчирай Муродҷанова, Мадина Мақатов, Нигина Ҷумъаназарова ва Сарвиноз Мелиқўзиеваҳо зерӣ шиори «Қалбҳои пур аз зебоӣ» ташкил карда шуд.

Дар намоишгоҳи зиёда аз 50 намунаи эҷодии эҷодкорони ҷавон ба намоиш гузошта шудааст. Аз ҷумла «Шаб»,

«Фикр», «Муҳаббат», «Сухати дил», «Автопортрет», «Гуло», «Ритм», «Умед», «Ширин», «Тирамоҳи Оқтош», «Сеҳри наво», «Ҷамоҳангии шаклҳо», «Ҳомӯшӣ», «Насими тобистон» ва дигар асарҳо муҳлисони санъатро бефарқ нагузошт.

Дар ҷорабини ба аъзоёни фаёли ин намоишгоҳ аз тарафи Иттиҳодияи эҷодкорони Академияи бадеии Ўзбекистон ва ректорати Доишқадаи рассомӣ ва дизайни ба номи Қамолитдин Бехзод диплом ва ташаккурномаҳо супорида шуд.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ.

Минбари донишҷӯй

СОЛИ НАВ – «СОЛИ РУШДИ МАҲАЛЛА...»

Президент Шавкат Мирзиёев дар Муроҷиатномааш ба Маҷлиси Олӣ ва мардуми Ўзбекистон соли 2026-умро «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» эълон кард.

Президент аз ҷумла гуфт: – Мо бояд ба чунин хувияти бағоят нодири худ ҷамоша содиқ бошем, ҷавонамонро айнан дар ҳамин руҳия тарбия диҳем... Ин манфиати Ватан, манфиати халқамон аст.

Барои ба чунин мақсади бузург расидан мавқеъ ва таъсири низоми маҳалла бекиёс мебошад. Зеро, агар маҳалла осудаву аҳл бошад, ҷомеа низ орому осуда ва ҳамҷиҳат мегардад. Маҳалла инкишоф ёбад, тамоми мамлакат инкишоф хоҳад ёфт.

Ин танҳо шиори оддӣ

нест, балки самти стратегияест, ки бояд пояи ҷомеаи мо – маҳаллаи онро мустаҳкам кунад ва ба дараҷаи нави неқўхолии умумии шаҳрвандон бардорад.

Маҳалла танҳо ҷойи зист ва боду боши мардум набуда, сохтори нодирӣ иҷтимоист, ки аз анъанаҳои асринаи кўмаки байниқадгари, неҳамсоғӣ ва қаробати маънавий об хўрдааст. Маҳз дар ҳамин ҷо хувиятҳои ташаккул меёбанд, дониш ва таҷриба меафзояд, маҳз дар ҳамин ҷо ҳар як шахс худро як ҷузъи ҷудонопазирӣ оилаи бузург эҳсос мекунад.

Дар шароити тағйироти босуръати ҷаҳонӣ ҳифз кардан ва инкишоф додани ин идораи нодир аҳамияти маҳсус пайдо мекунад.

Дар «Соли рушди маҳалла

ва пешрафти ҷамъият» бояд, пеш аз ҳама, нақши маҳалла дар ҳаёти шаҳрвандон мустаҳкам карда шавад. Он бояд аз ҳалқаи одии маъмури ба иштирокдори ғазоли ҳаллу фасли масъалоҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ таҷдид ёбад.

Баъдан бояд инфрасохтори иҷтимоии маҳаллаҳо беҳтар карда шаванд. Ободониҳои худудҳо, таъмир кардан ва бунёди иншооти соҳаҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла кўдакитонҳо, ширхоргоҳо, мактабҳо, нуқтаҳои тиббӣ, майдонҳои варзишӣ бештар ва беҳтар бошанд.

Муваффақияти «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» аз иштироки бевосита ва ғазононаи сокинони маҳаллаҳо вобаста аст. Маҳалла нафақат маҳалли пеш-

рафт, балки муҳаррики асосии он бояд гардад. Ташаббусҳое, ки аз поён сар мезананд, бояд ҳамаҷониба дастгирӣ карда шаванд. Ин маънои онро дорад, ки ҳар кадом сокин, ҳар кадом оила, ҳар як маҳалла метавонад бо ғояи худ ба кори умумӣ саҳм гузорад, дар таҷрибаҳои лоиҳаҳо иштирок ва иҷрои онҳоро назорат кунад.

«Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» – ҷорабинии яқдафъаина нест, балки оғози стратегияи дарозмуҳлат мебошад. Асосҳое, ки дар ин давра гузашта мешаванд, механизмиҳои ташаккул додани шуури шаҳрвандон тӯли солҳои минбаъда барои рушди устувори Ўзбекистон пойдевор хоҳанд шуд.

Таҳкими маҳалла ҳамчун идораи ҷомеаи шаҳрвандӣ,

баланд бардоштани дараҷаи ҳаёт ва неқўхолии ҳар як инсон аз ҷумлаи он вазифаҳои қалбӣ ба шумор мераванд, ки ҳаллу фасли онҳо ба Ўзбекистон имкон медиҳад, ба ояндаи дурахшони худ, ки ба ваҳдат, ғамхорӣ нисбати аҳолии ва шуқуфой асос мекунад, дилпулона пеш равад.

Соли равон дар таърихи кишвари мо саҳифаи дурахшоне хоҳад шуд, ки метавонад нируву иқтидори расму ойинҳо ва саъю кўшишҳоямонро барои пешрафт намоиш диҳад, мардумро пайи бунёди ҳаёти хубу фаровон муттаҳид намояд.

Ораш АҚАБОВЕВ,
донишҷӯии соли
чоруми Донишқадаи
давлатии забонҳои
ҷаҳони Ўзбекистон.

ИБОДУЛЛО МАШРАБ
ШЕЪР МЕХОНАД

Ба наздики аз шеърхонии яке аз устодони санъати театрии тоҷик Ибодуллои Машраб баҳрааманд ва ҳеле мутаассир шудам.

Ифоданок хондани шеър низ – санъат. Ман дар воқуриҳо бо адибони номварамон Мирзо Турсунзода, Бокӣ Раҳимзода, Муъмин Қаноат, Бозор Собир, Лоик, Гулназар, Гулрухсор, Қамол Насрулло, Раҳмат Назрӣ, Зулфия Атой ва дигарон шеърхонихояшонро бо мароқ шунидам.

Аз забони худӣ шоир шунидани шеъре, ки аз дил баромада, дигарҳелтар таъбир мебахшад.

Наима Қаҳҳорова ва Абдуқодир Маниёзов барин адабиётшиносҳо низ дар ифоданок хондани шеър маҳорати ба худ хос доштанд. Бо вучуди ин, фикр мекунам, шунидани шеъри тоҷик аз ҷониби намоёндагони санъат, алаҳқусус, санъати театрии дилрастар аст. Бигирем, қироати нозуктарин торҳои эҳсосро ба ларзишорандаи Маҳмуди Воҳидро, ки садои довулӣ дошт. Дар рӯзҳои мо Ортки Қодир ва Муҳаммадҷон Шодӣ барин чехраҳои намоёни хунар дар ифоданок хондани шеър хунари қомил доранд.

Хунарпешаи мардумии Тоҷикистон Ибодуллои Машраб, ки чун актёр ва коргардон театрии телевизионӣ маълум ва машҳур аст, айни замон, сабу лаҳни хос дар шеърхонӣ доштааст...

Вай баъди хатми Донишқадаи давлатии санъати театрии ба номи Луначарский Маскав ба Душанбе баргашт. Ба сифати актёр дар Театри давлатии ҷавонони ба номи М. Воҳидов, дар Театри давлатии лўхтаки Душанбе ҳамчун актёр-коргардон, дар телевизиони Тоҷикистон ба ҳайси саркоргардон, дар Театри давлатии академӣ-драмавии ба номи Лоҳутӣ ба сифати актёр ғазолият намуд. Солҳои 2000–2005 вақили Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон буд. Дар солҳои 2006–2015 чун директори Театри Лоҳутӣ ва солҳои 2015–2019 ба ҳайси муовини якуми вазирӣ фарҳанги Тоҷикистон адои вазифа намуд.

Мавсуф дар намоишҳои театрии «Хусрав ва Ширин»-и Птитсин, «Хонасўзон»-и М.Фриш, «Рўдакӣ»-и Сотим Улуғзода, «Шоҳ Исмоили Сомонӣ»-и Меҳмон Бахтӣ, «Ҳаҷои охири Искандар» ва «Спитамен»-и Барот Абдурахмон, кинофилмҳои «Ашк ва шамшер», «Ҳоби бедорӣ», «Сароби ишқ», намоишномаҳои телевизионии «Пандномаи Саъдӣ», «Ворисон», «Ҷинойат ва ҷазо» ва ҳоказо нақшҳои ҷалиб офаридааст.

Вай изҳор намуда, ки «ман ҳамаи нақшҳоямро дўст медорам. Дар ҳар нақши ман поре аз қалбам ҷой дорад».

Яке аз арбобони санъати театрии тоҷик чун овозхон низ маъруфият дорад. Бештар аз ҷиҳил суруду оханҳои гўшнавонаш дили шунавандагонро тасхир кардааст. Барои саҳми муносибаш дар рушду нумўи фарҳангу хунари тоҷик бо Муқофоти давлатии То-

ҷикистон ба номи Абуабдуллоҳи Рўдакӣ ва Ҷоизаи байнидавлатии ИДМ «Ситораи иттиҳод» тақдир шудааст.

Устод Ибодуллои Машраб таъби хуби шоирӣ низ дорад. Вай вобаста ба нақшҳои иҷронамудааш чунин рубой навишта:

*Ғаҳ шоҳу ғаҳе ғадо будан кори ман аст,
Тасвиру тасаввур гулӣ ашъори ман аст.
Осон будадам тасаввурӣ ҳар нақше,
Тасвири набуда кори душвори ман аст.*

Ин шеър низ аз қаламиҳои тоза ба қоғаз-рехтаи ўст:

*Решаҳои ориёӣ дар вучуди мо бувад,
Хун ба хун омехта дар тору лудӣ
мо бувад.*

*Ориёиему хуршед аст моро раҳнамо,
Ҳар шаҳар аз Шарқ месабзад ҳамин
нури Худо.*

*Нури ақлу нури имон, нури Ҳақ аз осмон,
Нури меҳру нури шафқат,
нури нерӯи замон.*

*Рўдакӣ оғоз бахшиду дарӣ шуд ҷовидон,
Бо тилисии «Шоҳнома»,
«Маснавий»-ву «Бўстон».*

*Мо, ки аз асли наҷоди Ориёно будаем,
Соҳиби фарҳанги волои «Авасто» будаем.*

*Ворисони ин забони ҳамзабонон будаем,
Аввалан тоҷику баъд аз он мусалмон
будам.*

*Ин Ватан бо илму фан машҳури дунё
гаштааст,
Илми ў аз хок то авҷи Сурайё гаштааст.*

*Розиву Беруниву Хоразмиву Хайёми ў,
Ибни Синояш далели шўҳрати айёми ў.*

*Эй, ки аз худ мекуни таърихи ин
халқи қуҳан,
Бохабар бошӣ, насўзад то забонат
дар даҳан.*

*Ориён бо зар «Авасто»-ро навишта
бешумор,
Бо қалам таҳриф карданро намеояд
ба қор.*

Шунидани шеър аз забони шоир ҷӣ қадар хушоянд. Вақте устод Ибодуллои Машраб ҳамин шеъри худро ифоданок меҳонд, боз як бор ҳис кардам шунидани шеър аз забони шоире, ки санъаткор аст, таъсирнок, дилнишин ва масарратбахштар аст.

Муҳаммадҷон ШОДӢ.

Шаҳри ТОШКАНД.

РУШДИ МАҲАЛЛА
— ҚАДАМИ
УСТУВОР БА ОЯНДА

Бо фармони Президент соли 2026 дар мамлакат чун «Соли рушди маҳалла ва пешрафти ҷамъият» эълон гардида, ин иқдом барои пешрафти қорҳои васеи бунёдқорӣ ва навсозӣ дар минтақаҳо суръати нав бахшид.

Дар ин замина дар вилояти Ҷиззаҳ бо мақсади таъмин намулдани аҳолии бо хонаву ҷойи замонавӣ, ба марҳилаи сифатан нав баровардани фарҳанги шаҳрсозӣ татбиқи як силсила лоиҳаҳои бузург пешбини шудааст.

Тибқи нақша, дар соли ҷорӣ дар вилояти Ҷиззаҳ сохтани 123 бинои бисёр-ошёна, ки аз 4400 хонавода иборатанд, дар назар аст. Иншоотҳо асосан дар ноҳияҳои Зафаробод ва Ғаллаарол, инчунин дар 24 маҳаллаи дигар бунёд шуда, симои меъморӣ ва муҳити иҷтимоии маҳаллаҳо ба таври қуллӣ нав карда мешаванд.

Барои иҷрои қорҳои сохтмон ва бунёдқорӣ 250 миллиард сўм маблағ ҷудо гардида, он на танҳо барои сохтмони манзилҳои нав, балки ба рушди маҷмўи шабақаҳои муҳандисӣ-коммуникатсионӣ, роҳҳо, инфрасохтори иҷтимоӣ ва хидматрасонӣ равона мегардад.

Ҳамаи қорҳои пешбинишуда дар асоси тамоқулҳои «Ўзбекистони Нав» амалӣ шуда, ба фароҳам овардани муҳити зисти бораҳат, беҳатар ва ободу озод барои аҳолии нигаронида шудаанд.

Ҳамзамон, дар доираи

татбиқи Қарори Девони Вазирон «Дар бораи ҷоракҳо оид ба беҳтар намулдани рушди иҷтимоию иқтисодӣ, ҷалби сармоя-гузорӣ ва муҳити тичоратии ноҳияи Шароф Рашидовӣ вилояти Ҷиззаҳ», ки 10 декабри соли 2025 қабул гардидааст, дар ноҳия марҳилаи нави дигаргунсозии бузургӣ микёӣ оғоз ёфт.

Аз ҷумла, дар худуди ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Ангиобод» бунёди ҷор бинои истикоматии ҳафтоошёна иборат аз 168 хона ба нақша гирифта шудааст. Дар ошёнаи якум ҷойгир намулдани нуқтаҳои савдо ва хизматрасонӣ пешбини гардида, ин тадбир барои фароҳам овардани шароити иловагии қулай ва таъсиси ҷойҳои нави қорӣ мусоидат хоҳад кард.

Хулоса, татбиқи чунин лоиҳаҳо дар вилояти Ҷиззаҳ ба навсозии намуди зоҳирии маҳаллаҳои шаҳру деҳот, боло бурдани сатҳи зиндагии аҳолии ва таъмини рушди устувори иҷтимоию иқтисодии минтақаҳо заминаи мусоид фароҳам меорад.

Дилноза РАҲМАТОВА.

Вилояти ҶИЗЗАҲ.

ТАЪМИРУ ТАҶДИДИ БИНОИ
ШУЪБАИ ҚОРҲОИ МУДОФИА

Бояд таъкид намуд, ки барои сохтмон ва муҷаҳҳазсозии бино наздик ба 2 млрд. 300 млн. сўм маблағ ҷудо карда шудааст. Ҳоло дар ин ҷо қараёни ивазқунии дару тиреза, навсозии аршу фарши бинои дуошёнаи шуъбаи мудофия ва бахши давлати он, пардозқунии ва ғайра идома дорад. Ҳамин тариқ шабакаи

коммуникатсия, таъминоти барқ, низоми гармию хунуқидиҳии бино мувофиқи талаби замон таҷдид меёбад. Инчунин барои хидматрасонии қулай хонаҳои навбатӣ, идоракунӣ, бойгонӣ, қабулгоҳ ва пойгоҳи электроники давлатшавандон сохтмон ёфта, онҳо бо мебел, компютер ва ашёҳои зарурӣ ҷиҳозонида мешаванд. Сураҷҳои алоқаман-

ди Қувваҳои Мусаллаҳи мамлакат барои тарбияи ватандўстии ҷавонон хидмат мекунад.

Ҳамин тариқ, қараёни азнавсозии биноҳои шуъбаи қорҳои мудофия дар ноҳияҳои Пешқў, Олот низ давом дорад.

А. АВЕЗОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

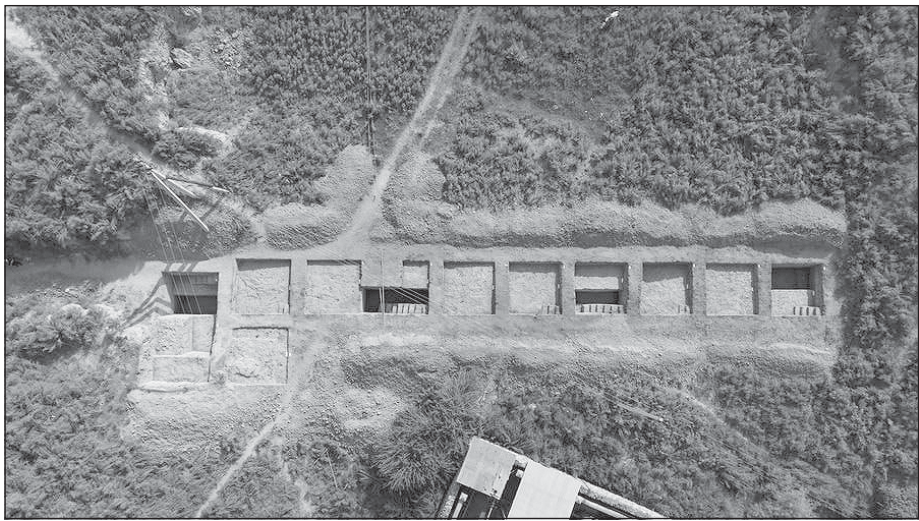
10-13 декабри соли 2025 дар шаҳри Дубай V-умин Бозиҳои параосиё баргузор гардида, ки дар онҳо ҷавонони параварзишгари кишвари мо бо муваффақият иштирок намуданд. Дар мусобақа дастаи мунтахаби кишвар 197 медал ба даст оварда, миёни 35 давлат дар ҳисоби умумӣ ҷойи аввалро соҳиб шуд. Мояи ифтихор аст, ки ҳамаи 14 варзишгари минтақаи воҳаи Сурхондарё, ки шарафи кишварро ҳимоя карданд, соҳиби ҷоиза гардида. Дар миёни онҳо Баҳриддин Холбўтаев низ ҳаст, ки дар қараёни худӣ Бозиҳои Осиё рекордҳои амалқунандаи Осиё ва ҷаҳонро нав кард.

Дар акс: Баҳриддин Холбўтаев ҳангоми машқ.

Суратгир: Ҷ. ҚЎЗИМУРДОВ (Ўза).

БОЗМОНДАҲОИ ШАҲРИ
ҚАДИМАИ ҚУВА КАШФ ГАРДИД

Қисме аз деворҳои шаҳри қадимаи Қува кашф карда шудаанд, ки ин бозёфтҳо ба асри III пеш аз милод то асри X милодӣ тааллуқ доранд. Дар ин бора дафтари матбуоти ҳокимияти вилоят бо тақия ба иттилои хабаргузори «Синхуа» хабар медиҳад.

меоваранд.

Ноғуфта намонад, ки соли 2023 Паҷу-хишгоҳи бостоншиносии Луояни вилояти Хенани Чин ва Донишгоҳи давлатии Фарғона як гурӯҳи муштаракӣ бостоншиносиро барои анҷом додани кофтуковҳои бостоншиносии харобаҳои шаҳри қадимаи Қува ташкил кардаанд. То ҳол аз ин харобаҳо ёдгориҳои зиёде, мисли қасрҳо, дарвозаҳои шаҳр, деворҳо, биноҳои

истикоматӣ, кўча ва устохонаҳои ҳўнармандӣ пайдо шудаанд.

Экспедитсияи муштарак кофтуковҳои бостоншиносии харобаҳои шаҳри қадимаи Қува дар соли равон низ давом хоҳанд дод.

Мирасор АХРОРОВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

Вилояти ФАРҶОНА.

СУХАНОНИ ҲИКМАТОМЕЗИ
БУЗУРҒОН

Бахт тавони арҷгузори бар он чизест, ки дар ту ҳаст, на бар он чизе, ки дар ту нест.

Вуди АЛЛЕН.

Агар меҳоҳед замони ҳол бо гузашта мутафовит бошад, гузаштаро мутолиа кунед.

Берух ИСПИНУЗО.

Ҳоҳиши хандаовартарин писанд омадан барои ҳамагон бошад.

Пирс БРОСНАН.

Ду наъви мусаккар (чинси нар) дорем, ки намешавад исми мардро бар онҳо гузошт:

1. Оне, ки модарашро зери қархҳои рўзгор танҳо ме-гузорад, то ба рўзҳои занаш бирасад.

2. Оне, ки дар маҷлиси мардона парда аз розҳои зане мебардорад, ки ба ў эътимод кардааст.

Уильям ШЕКСПИР.

Соиб, ду чиз мешиканад қадри шеърро, Таҳсини ношиносӯ сукути суҳаншинос.

Соибӣ ТАБРЕЗӢ.

Ибодат сўҳбат бо Худо нест, Балки гўш кардани Худо бошад.

Жюлен ГРИН.

Мо аз ҳаёт танҳо он чизро пайдо мекунем, ки худ гузоштаем.

Уолдо ЭМЕРСОН.

Одамон фикр мекунанд, ки беҳтар аст раҳгум задан дар байни издиҳом, то дар танҳои ба дунболи ҳақиқат рафтан.

Клод Адриан ГЕЛВЕТСӢ.

Дин аз нигоҳи авом – воқеият, аз нигоҳи донишманд – дурӯғ ва аз нигоҳи ҳоким ихтироӣ судмандест.

Лутсий Анней СЕНЕКА.

Барои шинохти дигарон бояд аввал худатро бишиносӣ.

Роберт ГРИН.

Касе, ки неқӣ кардан меҳоҳад, бо дасту пойи баста ҳам метавонад як ҷаҳон неқӣ кунад.

Фёдор ДОСТОЕВСКИЙ.

Замоне, ки Афлотун дар Юнон мактаб сохт, мардум суол карданд, ки духтаронро ба мактаб бифириستم, ё писаронро?

Афлотун гуфт: – Агар писаронро ба мактаб бифиристед, аз ҳар хонавода як нафар босавод хоҳад шуд ва агар духтаронро бифиристед, тамоми юнониҳои босавод мешаванд.

Ба ҷойи он, ки ба торикӣ лаънат фириест, як шамъ рўшан кунед.

КОНФУТСӢ.

Тарҷума ва таҳияи **А. СУБҲОН.**

АҲМАД АЛ-ФАРҒОНӢ – НАМОЯНДАИ БУЗУРҒИ АВВАЛИН ПАДИДАИ ЭҶЁ ДАР РУШДИ ИЛМ

Ал-Фарғонӣ ҳамчун ситорашинос, риёзидон ва ҷуғрофиёшинос бузург дар байни олимони Осиёи Марказӣ мақоми назаррас дорад.

Охири ҷаҳони ҷаҳонӣ маълумот дар бораи ҳаёти Ал-Фарғонӣ ба соли 861 рост меояд. Тибқи маълумоти мавҷуда, дар он сол ӯ дар ҷазираи Равза – наздикии Қоҳира бо номи «нилометр» асбоберо, ки барои чен кардани сатҳи оби дарёи Нил пешбинӣ шуда буд, месозад. Аммо дар бораи чӣ гуна ва дар қадом шароит ба Миср афтодани Ал-Фарғонӣ маълумоти дақиқ вучуд надорад.

Ҳамон тавре ки Ал-Хоразмӣ ёвари наздик ва мушовири халифа ал-Маъмун буд, тахмин мервад, ки Ал-Фарғонӣ ёвари наздики Тулу ё яке аз дарбориёни ӯ будааст. Дар ин ҳолат, дар Миср пайдо шудани Ал-Фарғонӣ таъҷубовар нест. Сарфи назар аз он ки дар бораи ҳаёти Ал-Фарғонӣ маълумот хеле кам аст, номи ӯ дар асрҳои миёна дар Шарқ машҳур буд. Шарҳнависони шарқӣ, аз қабили Ибн ан-Надим (асри X), Ибн ал-Қифтӣ (асрҳои XII-XIII), Абӯл Фараҷ Бар Эбрей (асри XII) ва Ҳоҷ Халифа (асри XVI) дар асариҳои худ аз ӯ ёдовар шудаанд.

Асари асосии астрономии Ал-Фарғонӣ – «Китоби ҳаракатҳои осмонӣ ва илми умумии астрономия» («Китоб ал-ҳаракат ас-самовия ва ҷавомӣ илм ан-нучум»), дар асри XII ду маротиба дар Аврупо ба лотинӣ ва дар асри XIII ба дигар забонҳои Аврупо тарҷума шудааст. Китоб дар тӯли асрҳо ҳамчун китоби асосии астрономия дар донишгоҳҳои Аврупо хидмат кард. Тарҷумаи лотинии асари Ал-Фарғонӣ бори аввал соли 1493 нашр шуд, ки яке аз қадимтарин китобҳои нашршуда махсус мешавад.

Пас аз он ки риёзидон ва арабиносии машҳури ҳулидӣ Яъқуб Ғолиус матни арабии асари Ал-Фарғониро дар соли 1669 бо тарҷумаи нави лотинӣ худ нашр кард, шукрати Ал-Фарғонӣ ва асари ӯ дар Аврупо боз ҳам бештар шуд. Олими машҳур Региомантус, яке аз намоёнандони бузургии давраи Эҷёи Аврупо, дар асри XV дар донишгоҳҳои Австрия ва Италия дар асоси китобҳои Ал-Фарғонӣ маъруза мекард. Номи Ал-Фарғонӣ инчунин аз ҷониби Данте (асри XV) ва Шиллер (асри XVIII) зикр шудааст.

Айни замон ҳашт асари ал-Фарғонӣ маълум аст, ки ҳамаи онҳо ба астрономия алоқаманданд ва ҳеҷ яке аз онҳо ба забонҳои муосир тарҷума нашудаанд. Асари зикршуда, ки онро «Китоб дар бораи асосҳои астрономия» низ меноманд, дастанависи он қариб дар ҳамаи китобхонаҳои ҷаҳон мавҷуданд. Дастанависҳои «Китоб дар бораи ситорашиносӣ» и дар китобхонаҳои Берлин, Лондон, Машҳад, Париж ва Техон нигоҳ дошта мешавад, дастанависҳои «Китоб дар бораи кор бо ситорашинос» дар Рампур (Ҳиндустон), «Ҷадвалҳои Ал-Фарғонӣ» дар Патна (Ҳиндустон), «Рисола дар бораи муайян кардани вақти будишони Моҳ дар зери Замин ва бо-ло-Замин» дар Қоҳира, «Дар бораи ҳисоб кардани ҳафт иқлим» дар Гута ва Қоҳира, «Китоб дар бораи сохтани соати офтобӣ» дар Халаб ва Қоҳира нигоҳ дошта мешавад.

Ду асари дигари Ал-Фарғонӣ, ки дар ин рӯйхат қарор доранд, ҳауъ аз ҷониби касе омӯхта нашудаанд. Бешубҳа, омӯзиш ва таҳлили онҳо ҷанбаҳои нави кори Ал-Фарғониро боз намуна, сабабҳои машҳур будани ин олимо дар асрҳои миёна ва баъдтар дар Шарқу Ғарб равшан мекунанд. Тавре ки ғуфтем, аввалин асар чанд маротиба ба забони лотинӣ тарҷума шудааст. Дар ҳамаи ин та-

рҷумаҳо номи Ал-Фарғонӣ бо номи лотинии «Алфраганус» омада, дар ин шакл он ба илм абадан ворид гардидааст.

Ин асари Ал-Фарғонӣ содатарин китоби дарсӣ оид ба астрономия буд, ки шаклҳои мураккаби геометрӣ ва формулаҳои математикӣ, ҳисобхоро дар бар намегирифт. Он аз ҳудудҳои маълумоти асосии астрономияро хеле осонтар гардонд. Шояд Региомантани бузург ин хусусияти асарро дарк карда, онро ҳамчун истинод барои маърузаҳои худ дар донишгоҳҳои интиҳоб карда бошад.

Аз рӯйи номи кишвару шаҳро Ал-Фарғонӣ ё бо асари ҷуғрофии Ал-Хоразмӣ ошно будааст, ё аз ҳамон набое, ки Ал-Хоразмӣ мавриди истифода қарор дода, истифода кардааст, зеро номҳо дар ҳарду муаллиф яқсонанд. Бахши ҷуғрофӣ (боби 9) чунин ном дорад: «Дар бораи номи баъзе кишварҳо ва шаҳроҳои рӯйи замин ва ҷизҳои ҳар як иқлим». Сипас ҳафт иқлим дар баробари кишварҳо, минтақаҳо ва шаҳроҳои онҳо тавсиф карда мешавад.

Усули тавсифи иқлими Ал-Фарғонӣ аз усули тавсифи иқлими Ал-Хоразмӣ фарқ мекунад.

Дар тавсифи ӯ иқлимҳои 3, 4, 5, 6 ва 7 қобили тавачҷӯнд. Зеро онҳо шаҳроҳо ва минтақаҳои Осиёи Марказӣ ва сарзаминҳои ҳамшафатро тавсиф мекунанд. Аз ин рӯ, мо дар зер порчаеро пешниҳод мекунем, ки дорони чунин тавсифҳо мебошад.

«Иқлими сеюм аз Шарқ оғоз ёфта, аз шимоли Чин, сипас аз Ҳиндустон ва сипас аз вилоятҳои Кобул ва Қирмон мегузарад.

Иқлими чорум аз Шарқ оғоз ёфта, аз Тибет, сипас аз Хуросон мегузарад, ки дар он ҷо шаҳрҳои Хучанд, Усрушана, Фарғона, Самарқанд, Балх, Бухоро, Хирот, Амуй, Марварруд, Марв, Сарахс, Тус, Нишопур ҷойгиранд. Сипас аз Чурҷон, Қумис, Табаристон, Дамованд, Қазвин, Дайлам, Рай, Исфаҳон мегузарад.

Иқлими панҷум аз кишвари Яҷуд дар Шарқ оғоз ёфта, сипас аз шимоли Хуросон мегузарад, ки дар он ҷо Тораз – шаҳри тоҷирон, Навокат (Навкат), Хоразм, Исфаҳон (Сайрам), Турарбанд (Утрай – Ариси имрӯз) ва Озарбойҷон, минтақаи Армения (Арманистон), Барда (Барда), Навшава ҷойгиранд. Шаҳро (Нахчивон) мавҷуданд.

Иқлими шашум аз Шарқ оғоз ёфта, аз кишвари Яҷуд ва сипас аз Хазар мегузарад. Кишвар (Қафқози Шимолий ва Поёноби Волга), аз миёнаи баҳри Чурҷон (Хазар) ӯбур карда, ба кишвари Рум (Византия) меравад.

Иқлими ҳафтум дар Шарқ аз шимоли кишвари Яҷуд, сипас аз кишварҳои туркӣ (Осиёи Марказӣ), сипас аз шимоли баҳри Чурҷон оғоз ёфта, сипас аз баҳри Рум (Баҳри Сиёҳ) ӯбур карда, аз сарзамини славянҳо ҷорӣ мешавад ва дар баҳри Ғарбӣ (Атлантик) ба охир мерасад.

Номи Фарғонӣ, мисли номи Хоразмӣ, дар тамоми Шарқ ва Ғарб машҳур аст. Ҳамчун донишманди асрҳои миёна, ки дар рушди илмҳои табиӣ саҳми бузург гузоштааст, ӯ дар сарнамҳо, дар асариҳои таърихӣ бо ифтихор ва эҳтиром зикр шудааст. Дар ватани кунуниаш (Ўзбекистон) қўчаҳо ва муассисаҳои таълимӣ ба номи ӯ гузошта шудаанд. Соли 1998 тибқи фармони Президент 1200-солагии таваллуди олим мутантан ҷашн гирифта шуд.

Алиҷон КАРИМҶОНОВ,
номзади илмҳои педагогӣ,
дотсенти ДДПҶ.

Хотира муқаддас аст

САБАҚИ ОДАМГАРӢ ВА САОДАТИ УМР АЗ МАРДӢ ШАРИФ

Намонад касе дар ҷаҳон пойдор,
Ҳаме номи неқӯ бувад ёдгор.

Абулқосим ФИРДАВСӢ.

Саргарми қор будам, ки телефони мобилӣ мусиқӣ навохт. Гўшақор бардорам, духтари ҳолаам Манзура.

– Аҳмадҷонака, ҳама хешу табор медонанд, ки шумо фарзанди асили оилаи мо ҳастед. Қиблагўҳам шуморо ҳамчун писар дўст медоштанд, эҳтиром мекарданд, ба мо, фарзандон намунаи ибрат нишон медоданд, – Манзура ба мақсад гузашт. – Мо ният кардем, ки дар бораи падари бузургвораи мо, муллопоччи шумо китоби хотира нашр намоем. Хеле хурсанд мешудем, агар шумо ёдномаи худро навишта, пешкаш менамудед.

Рости гап, аз чунин тақлифи ногаҳонӣ хурсанд шудам ва хотираҳоро бо фахр рӯи қоғаз овардам.

ЁДЕ АЗ БАЧАГӢ

Синни ман ба ҳафтоду панҷ дакка зад. Шукри Парвардигори меҳрубон, ки бо раҳнамоӣ, таълиму тарбияи устодони ғиромиқадр беминнат дар зиндагӣ ва ҷамъият байни мардум ба мартаба, эҳтиром соҳиб шудам. Албатта дар ин кори ҳайр хизмати шоиистаи шодравон Ворис Холбоевич Соелев нияҳат бузург аст.

Таърихи таълиму тарбияи ин шахси хоксорро гирифтани ман шавқангез аст. Вақте ки камина яқсола будам, худро укача дод, ки номаш Неъматҷон мебошад. Биҷиҷони дилсўзу ғамхор (илоҳо ҷояшон биҳишт бод!) ба модарам «дўхтарам Маҳмадӣ, акун ба ту нигоҳубини ду фарзанд душвор, биё, ҷони оча, Аҳмадҷонро ба ман деҳ, бо хоҳарат Метиниёи парасторӣ мекунем» гуфт. Ана ҳамаи тавр, аввал дар ҳавли биҷиҷонам ва пас ба шавҳар баромадани ҳолаам дар ҳавли Ворис Холбоевич, воқеъ ба камол расидам. Гап дар сари он аст, ки ҳоламуллоҷон дар мактаби мо қор мекарданд ва баъди дарс маро бо худ гирифта мерафтанд. Он айём зиндагӣ дар атрофи майдони Регистон, фасли зимистон як кунҷи сандалиро, ба қавле «ичора гирифта» бо фарзандону набераҳои сарвари оила Холбойбобо суҳбат ороستان, бозӣ кардан шавқангез буд.

Ворис Холбоевич дар Маскав дар аспирантура

таҳсил гирифта, доир ба соҳаи қароқўлпарварӣ тахти роҳбарии академик Владимир Юдик рисолаи номзади-ро дифоъ намуданд.

ДОНИШ ҶАРОҒӢ АҚЛ АСТ

*Ба ҳар қоре, ки ҳиммат баста гардад,
Агар қоре бувад,*

гулдаста гардад.

Соли 1968 мактаби миёнаи рақами 16-уми дар маҳаллаи Ҷўташайхро бо медали тилло хатм кардам.

Бо дуои падари бузургворам модари муқаддас бо як имтиҳон донишҷӯи факултети физика-математикаи Донишгоҳи давлатии Самарқанд шудам. Рўзе В. Холбоевич ба хонаи мо меҳмон шуданд. Қиблагўҳам хурсандии аҳли оиларо гуфтанд.

– Хурсандӣ болои хурсандӣ, – лаб ба сухан қўшонданд муллопочом, – ман ҳам баъди бо дипломи имтиёзнат хатм кардани омўзишгоҳи байтории Самарқанд бидуни имтиҳон ба факултети қароқўлпарварии Донишқадаи байтории Маскав қабул шудам. Аз ҳаракат – баракат. Аҳмадҷон ҷавонмарди ҳақиқӣ. Умед дорам, ки ӯ дар ин соҳа қомеъ мешавад.

Амри тақдир буд, ки мактаби олиро бо дипломи сурух хатм кардам ва дар Маскав ба аспирантура дохил шудам. Солҳои таҳсил азобҳои мусофирӣ қашидам, нобаҳангом Ворис Холбоевич омада, зиёфат ораста, неруи ҳам маънавий ва ҳам моддӣ мебаҳишданд, маслиҳатҳои муфид медоданд. Ҳатто хангоми дифои рисолаи номзадӣ таширро фармуда, маро табрик гуфтанд. Бо роҳбари илмиам Александр Брюно суҳбати самимӣ ва дилнишин ораста, барои дастгирии беғаразона миннатдорӣ изҳор карданд.

Баъди бозгашт ба Ватан, дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд фаъолияти меҳнатиро оғоз кардам, соҳибӣ оила ва фарзанд шудам. Дар ҳамаи инҳо маслиҳатгари раҳнамоям В. Холбоевич буданд.

Бо тавсияи ҳамаи кас ба докторантура дохил шудам. Қабл аз ҳимоя барои дуо гирифтани ба Самарқанд омадам. Шундаим, ки Ворис Холбоевич беғам. Ба аёдад рафтам, аз қомеъҳои илмӣ ҳафиз додам, нияҳат хурсанд шуда, муваффақият талабиданд. Рўзи ҳимоя муллопочоям омада, дар қатори аввал нишастанд. Дилам қўш барин баланд шуд ва

ҳимоя бо муваффақият гузашт. Хурсандии Ворис Холбоевич интиҳо нашошт.

– О, шумо беғам, боз омадед? Охир, саломатии шумо боигарии мо аст, онро эҳтиёт кунед, – гуфтам ман.

– Муваффақияти шумо маро шино бахшид, – ғўён маро падарвор ба оғўш қашиданд муллопочоям. – Шумо фарзанди оилаи мо, пас чаро наоям? Соинӣ, ман қурбони аҳли илму фарҳанг. Акун бо хотири ҷамъ, дили беғам ва аз ҳама муҳимаш табиӣ болида сўйи Самарқанд парвоз мекунам, ба ҳоламуллоҷон хушхабарро мерасонам.

Аз чунин меҳрубонӣ, навозиш, ситиш қабат-қабат гўшт гирифтам.

БЕ ПИР МАРАВ, КИ ДАР БИМОНӢ

Ворис Холбоевич беш аз 30 сол дар ягона факултети қароқўлпарварии Донишқадаи ҳоҷагии қишлоқ ҳамчун мудири кафедра, сипас, қариб 30 сол дар вазифаи декан фаъолияти пурсамар бурданд. Баробари таълиму тарбияи насли наврас, дар тадбирҳои ғўноғун иштирок карданд. Аз сабаби садоқат ба вазифа ва ҳислатҳои неки инсонӣ соҳибӣ эҳтиром буданд.

Пас аз пош ғўрдани Иттиҳоди Шўравӣ ва ба истиқлол расидани ҷумҳуриямон бисёр муаммоҳо ба миён омад. Маҳз ҳамаи солҳо қабули доғталабон ба факултети қароқўлпарварӣ қошх ёфт. Он айём синни муллопочом ба 60 расида буд, ки назди ректори донишқада бо ариза рафтанд, вале ректор аризаро қабул накарда, хошӣ қард, ки боз якчанд сол қор кунанд.

Сипас, боз чанд муддат адои вазифа карданд. Вале дертар, қарчанд ба нафақа баромеда бошанд ҳам, дар яке аз ҳоҷағҳои фермерӣ ба

сифати мушовир фаъолияти пурсамар бурданд.

Дар тўли беш аз 60 соли собиқии меҳнатӣ ба садҳо шоғирдон таълиму тарбия доданд, ки ҳоло онҳо дар соҳаҳои ғўноғун, на танҳо дар Ўзбекистони соҳибистиқлол, инчунин дар Тоҷикистон, Русия, Қазоқистон, Туркменистон ва дигар кишварҳои ҷаҳон меҳнат мекунанд. Аз ҳама муҳимаш, бо ҳоламуллоҷон Метиниёи Абдуллоева (илоҳо рўҳашон шод бошад!) 50 сол зиндагӣ ба сар бурдаанд. Муносибати онҳо ниҳоят самимона ва ба дигарон намунаи ибрат буд. Борҳо шохид шудам, ки якдигарро бо як нигоҳ мефаҳмиданд. Вақте хонадор мешудам, муллопочом гуфтанд:

– Аҳмадҷон, зани нек осоиши мард ва ободони хона, шарикӣ зиндагӣ, ёридиханда мебошад. Ҳар кӣ зан надорад, осоиши тан надорад. Насиҳатам ҳамаи, ки ба ҳамсар «шумо» гуфта гап задан лозим. Ҳурмат қўнӣ, ҳурмат мебинӣ, гуфтаанд бузургон.

Раҳмати бо ҳамсари ғамхору меҳрубон шаш нафар фарзандро муносибӣ замона таълиму тарбия доданд. Писаронашон Баҳодур, Эркин, Озоҷон, гулдўхтаронашон Манзура, Нигора, Дийра ва қариб 50 нафар набера, абера ва чабера ба бобоҷону биҷиҷон олам-олам хурсандӣ меоваранд.

Сад дарег, ки нобаҳангом чашм аз олами ҳастӣ пўшидани ҳамсарашон зарбаи саҳт буд, на танҳо маро муллопочом, балки сулолаи Холбоевич.

Солҳои охир В. Холбоевич бо ҳамкасбону ҳамсолон, ҳамдилону маърифатпарварон риштаи дўстиро боз ҳам мустаҳкам карда, базму суҳбатҳои хошса доштанд. Аз ҷумла, собиқ директори пажўишгоҳи илмӣ-тадқиқотии қароқўлпарварӣ ва экологияи саҳро Насрулло Асадович, директори коллеҷи байторӣ

Солеҳҷон Раҳматович, проректори Донишқадаи кишоварзии Самарқанд Суръатбек Юнусович ва дигарон ҳамсуҳбати он кас буда, суҳбати эшон қариб то саҳар қаймоқ мебафт. Гоҳ-гоҳ ба ман ҳам дар давраи онҳо нишастан, ғўзои маънавий гирифтани нави меғашт.

НЕКӢ ҚУН, НОМАТ ДАР ҶАҲОН МОНАД

*Сад қабри обу гил ба як дил нарасад,
Қабри чӣ раӣ, бирар,
дилеро дарёӣ!*

– Холабачаи шумо Озоҷон, – боре бо ҳисси шодмонӣ гуфтанд муллопочом, – як даста маблаг дода, илтимос қард, ки ба зибратӣ хонаи Парвардигори меҳрубон равам. Розӣ шудам. Ба маҳалла омадам ва он маблагро барои ободони қабристон, қўмак ба оилаҳои муҳтоҷу камбизоат сарф кардам. Охир, аз ҳазорон Қабри як дилро хурсанд қардан бехтар аст!

Имрўзҳо дар қабристони маҳаллаи «Дўстлик»-и шаҳри Самарқанд дарвозаи қалон, айвону курсиҳои нишаст дар рўзҳои борону барф, тобистони тафсон ва хосатан давраҳои сояфакану манзаравӣ ёдгор аз муллопочом аст.

Ворис Соелев тобистони соли гузашта дар арафаи 90-солагӣ ҷон ба ҷонофарин суғурданд. Баъди даргузашти ӯ байтҳои Шайх Саъдӣ ба хотирам расид:

*Ёд дорам, ки вақти зодани ту,
Ҳама хандон буданду ту гирён.
Ончунон зӣ, ки баъди мурдани ту,
Ҳама гирён шаванду ту хандон.*

Аҳмадҷон СОЛЕЕВ,
профессор,
проректори ДДС.

МИРЗО ҒОЛИБ – ПАЙВАНДГАРИ ДИЛҶО

Боиси ифтихор аст, ки аҷдоди шоирони номдори форсигўйи диёри Ҳинд – Амир Хусрави Дехлавӣ, Мирзо Абдулқодири Беҳил ва Мирзо Ғолиб зодаву парвардаи Осиёи Марказӣ буданд. Дар ин навишта маълумоти мухтасар дар бораи Мирзо Ғолиб пешниҳод мешавад.

Мирзо Асадулло Ғолиб 27 декабри соли 1797 дар шаҳри Аграи Ҳинд дида ба дунё кушодаст. Номаш Асадулло, тахаллусаш Ғолиб мебошад. Бобою падараш аз саркардагон будаанд. Бобояш Қўқонбекхон – сарлашқари ҳарбӣ. Падараш – Абдуллохбекхон дар лашқари Асадулло хидмат кардааст. Вақте ӯ ба зибратӣ қабри падараш меояд, губернатори Алвара ба Мирзо Ғолиб ва додараш Юсуф ду қария хурдо ҳадя мекунанд. Баъди вафоти падараш Мирзо Ғолибро яке аз ҳешо-

ни модараш – Насруллохон ба тарбияи худ мегирад. Зери парасторӣ ӯ вай забони ғиндиро меомўзад. Мирзо Ғолиб, баъди вафоти тағояш, дар муҳити оила тарбия ёфтааст.

Ҷоли 1810 бо духтари яке аз амалдорони шаҳри Лоҳур издивоҷ мекунанд. Соли 1850 авлоди Бобур – Баҳодуршоҳи II барои хидмат ба дарбори худ даъват менамояд. ӯ дар дарбор то соли 1850 ба ҳайси мушовир хидмат мекунанд. Дар тўли солҳои 1857-1859 бар асари

исён салтанати Баҳодуршоҳи II ба поён мерасад. Мирзо Ғолиб ба Дехлӣ қўч мебардад ва то охири умр – 15 феввали соли 1869 дар ин ҷо ба сар мебардад.

У сарфу наҳви арабӣ, мантӣ, фалсафа, адабиёт, таърих, тиб, ҳайат, арўз ва музикиро худомўзӣ кардааст.

Мирзо Ғолиб аз овони бачагӣ соҳибӣ эҷодӣ додани буд, дар истеъдоди саводи кофӣ доштан, шеър менавишт. Асарҳои ӯ асосан бо забонҳои форсӣ ва урду навиштааст. Дертар шеърҳои ӯ ба тавачҷўӣ алоқамандони қаломӣ бадеъ меафзояд.

Мероси ба ёдгорузоштаи ӯ аз асарҳои зерин иборат аст:

«Қўлиётӣ назми форсӣ» (ибораи аз қасида, ғазал, қитъа, мухаммас, маснавӣ, таркиббанди тарҷебанд ва рубоӣ – ҷамъ 10552 байт),

«Девони урду», «Сабадҷин» – ашъори форсӣ, ки баъд аз «Қўлиёт» эҷод шудааст. «Мутафариқоти Ғолиб» аз ду қисм иборат буда, қисми аввал мактубҳои ба дўстон навиштааш, қисми дуюм шеърҳои урду ва ҷитъаву ду маснави форсиашро дар бар гирифтааст.

«Сабади боғи ду дар» асарҳои манзуму мансури охири ҳаёташ буда, «Дуои сабоҳ» (манзумаест бино ба сужети яке аз қиссаҳои арабӣ), «Панҷ оҳанг» – аз панҷ боб иборат буда, мавзўҳои мухталифро дар бар гирифтааст ва дигаре «Дирафши қовиёнӣ».

Дар осори ӯ доир ба сулолаи Бобуриён низ фикру мулоҳизаҳои қўлиб ҳастанд. Дар солҳои 50-уми қарни гузашта аз ҷониби ҳодимони кинои Ҳинд доир ба ҳаёт ва эҷодӣи Мирзо Ғолиб филме ба навор гирифта шуда-

аст. Аз оғози садаи XIX овозхонон ба шеърҳои ӯ оҳанг баста иҷро кардаанд. Шеърӣ «Зиндагӣ»-и ӯ дар байни овозхонони Афғонистон маҳбубият дорад. Ин шеър солхост, ки ба форсиабонон ғўзои маънавий мебаҳшад.

Тавачҷўх ба ҳаёт ва эҷодӣи Мирзо Ғолиб сол аз сол зиёд мешавад. Олимон ва муаррихон осори ӯро мавриди таҳқиқ қарор додаанд. Умед аст, ки мардуми мо аз муҳтавои осори ин шоир ва мутафаккири бузург оғоҳӣ бештар пайдо мекунанд. Дар осори таърихӣ ва илмӣ ӯ риштаҳои зиёде ҳастанд, ки ҳақҳои Осиёи Марказӣ ва Ҳиндро ба ҳам мепайвандад.

Саттор ШЕРМАТОВ.

Дар Корвонсароии байналмилалӣи фарҳангии Иқо Хироямаи Академияи бадеии Ўзбекистон маросими ифтиҳои намоишгоҳи «Графикаи Ўзбекистон: дируъ ва имрўз» баргузор гардида.

Имрўз санъат ва фарҳанги Ўзбекистон босуръат рушд мекунанд ва эҳӣ ҷанбаҳои зиёд низ мушоҳида мешавад. Боиси хушнудист, ки солҳои охир дар соҳаи графикаи миллий тағйирот ва навосиҳои зиёд ба назар мерасанд. Инчунин, намоишгоҳҳои графикаи, ки аз ҷониби Академияи бадеии

Ўзбекистон баргузор мегарданд, ба афзоиши тавачҷўх ба ин нави санъат, зиёд гардидаи шумораи рассомоне, ки дар он ҷо қор мекунанд ва рушди навъҳои графика вобаста мешавад.

Дар намоишгоҳ тақрибан 50 асари графика ба намоиш гузошта шудаанд. Намоишгоҳ то 19 явари соли қорӣ идора меёбад.

Хидмати матбуоти Академияи бадеии Ўзбекистон.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қўнчиллик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳмадаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Шерпўлод ВАКИЛОВ

**Рўзнума ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои қоршанба ва шанбе чоп
мешавад.**

**Рўзнума дар компютерхонаи идора
қарғинӣ ва саҳифабандӣ гардида.**

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервали ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнума ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнума 25 июни соли 2008 дар Оқоноси матбуот ва ахбороти Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-128.

Адади нашр 3154.